

Štajerc" izhaja vsaki petek, dатiran z dnevnim naslednje nedelje. Naročina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrico 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 krom, za Ameriko pa 6 krom; za drugo inozemstvo se računi naročino z ozirom na visokost poštine. Naročino je platali naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravništvo se nahajata v Ptaju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vraca. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo siran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primereno zniža.

Stev. 46.

V Ptaju v nedeljo dne 13. novembra 1910.

XI. letnik.

Današnja številka ima 2 strani priloge steje skupaj 10 strani.

Telegram.

Prvaški listi so prinesli vest, da je upravo sdišče razveljavilo zadnjé volitve v okrajni zastop Ptujski. Slovenski hujšaci od veselja kar kozolce delajo in na glavo postavlajo ... Ali veselje je premo! Prvaški listi so tako "dobro" podučeni, da sploh nič ne vedo. Vsa ta novica je mreč zlagana. Ni res, da bi bile volitve ptujski okrajni zastop razveljavljene. Res je edino to, da ostanejo te volitve polnoveljavne in da bode edino trg Ptajska gora še eukrat svojega zastopnika volil. To je vse! Ptujski okrajni zastop ostane torej v naprednih rokah.

Politična morala pri nas.

Clovek se mora nazaj držati, da ne pozabi svojo dobro vzgojo. Z ozirom na sedanje razmere v slovenski politiki mora pač vsakdo reči, da stojijo divjaki Culukafri visoko nad moralo edanjih prvaških voditeljev. Vrag naj vzame skupaj, ako velja vso poštenje le eno figo in ako smejo najumazanejši ljudje kot "apotezioni" te ali one ideje nastopati. Tauci bodo žalovanja vredne lastnosti teh voditeljev celtnemu slovenskemu narodu pripisovali. Mi pa poznamo to ljudstvo in povemo prav odkrito, da je tisočkrat boljše, nego njegovi voditelji. Revno je to slovensko ljudstvo, in revnega naredili so njegovi brezvisti voditelji! Ali slabo ni, pokvarjeno ni, — slovensko ljudstvo nima vzroka, da bi se sramovalo sebe, — sramovati pa se mora prvaških svojih voditeljev.

Nekaj morale, nekaj dostojnosti in resničnosti in poštenosti mora vendar tudi v politiki ujeti! Gotovo, prav gotovo ne zahtevamo, da bili slovenski politiki sami angeljčki, ki ne poznajo žalostnih lastnosti cloveka. Ali na vsak način je treba, da so javni voditelji isti, kajti drugače mora propalost tudi njih pustišč moralno pokvariti. Politika vendar ne gre zavetišča raznim dvomljivim osebam, ki hujno na solnce, čeprav imajo maslo na glavi...

Ali mora biti naš "Stajerc" res vedno le telezna metlja, ki pometa ostudne smeti iz slovenske javnosti?

Obsojali smo doslej slovensko politiko kot tako, — ali obsojati bodoemo priceli o sebe, in so vsled svoje breznačajnosti krive te ne-rečne politike! Kam plovete, vi slovenski voditelji? ... Smrad vsega "delovanja" okužil je sojavnost in IN, kar vam sledi, mora morda propasti. Krvava sramota je vse politični dirindaj in nikjer na božem svetu ne najdemo kaj ednakom umazanega.

Vaši slovensko-prvaški časopisi lažejo, da kar kadi, — vaši govorniki obrekajo na nevopijoči način, — vse je blato, blato, in kar je na čistost navajen, obrača z gnušom na slovenski politiki hrbot. Tako ne sme iti naprej, kajti tako počenjanje mora napovedi slovensko ljudstvo v vsakem

oziru ubiti. Gotovo je politika sama ob sebi vprašanje moči; ali nikdar ne sme biti vprašanje podlosti in laži! Nekaj razlike mora biti vendar med politikom in židovskim krošnjarem.

Ali najdemo danes to razliko pri nas v slovenskih krajin? Moj Bog, angeljčki niso slovenski voditelji in celo vrag bi se sramoval njih počenjanja...

Naši čitalci naj nam dovolijo le par sličic iz slovenske "politike"!

Vsa ta "politika" izvira iz sosedne nam dežele Kranjske. Tam so metalni slovenski liberalci ljudski denar skozi okno; zdaj pa ga mečejo slovenski klerikalci. Liberalci se sami med seboj lasajo in očitajo drug drugemu lumparije. Eni pravijo, da je dr. Tavčar v boju "za blagorodno ljudstvo" debeli trebuh dobil, drugi zopet kričijo, da so se septemberski dogodki leta 1908 le zato odigrali, da je slovenski voditelj dr. Oratžen svojo pivovalno Nemcem prodal. Uredniku "Slov. naroda" se je očitalo, da je po farvožil srebrne žlice kraljev, urednika "Jutra" pa tožijo lastni službenci, ker jim njih zaslужka noča plačati. Voditelju slovenske klerikalne stranke na Kranjskem pa se je dokazalo, da ima "od žlindre umazane roke"; cela vrsta slovenskih listov ga ima torej za sleparja, ki je na troške ljudstva obogatel... Na Koroškem vodi slovensko politiko zakotni listič "Mir", po domače "S-Mir", ki se ob volitvah v Ljubljano skrije, da se ga ne zamore zaradi njegovih laži za ušesa prijeti. In slovenski koroški voditelji računajo kot advokati slovenskim kmetom dvakrat, trikrat toliko, kakor bi imeli, slovenski politikujoči duhovniki à la Podgorc pa so v istem društvu voditelji, iz katerega so Weiss in Kayser milijone kmetskega denarja pokradli... In na spodnjem Stajerskem? Načelnik "narodne stranke" dr. Kukovec je bil še le dni zaradi obrekovanja obsojen, urednik njegovih listov objavlja cele tucate "častnih izjav" in je znan kot lažnik, ki ne pozna obzirov dostojnosti. Duhovniku dr. Korošcu se je javno očitalo, da ima gotove stvari z neko lepo "trafikantijo" in da se vkljub svoji suknji na Dunaju zabava "s pol nagimi judovskimi bambi". Računi klerikalnega dr. Benkoviča so znani, politično poštenje dr. Verstovščaka tudi. Črnemu poslancu Petru Novaku v Slov. Bistrici se očita čudne manipulacije pri zgradbah, ki grozivo smrdijo. Načelnik klerikalne kmetske zvezze pa je sedel v ječi zaradi tega, ker je (sevede le slučajno!) kot hlapec svojo gospodinjo ustrelil. In o hofratu Ploju piše ljubljanski "Slovec" prav jasno, da je "Verbrecher nach § 128 St. G." (zločinec po § 128 kaz. zakona), ki spada za več mesecev v ječo...

To le par slučajev! In vse, kar smo tukaj mimogrede omenili, ni zraslo na našem zelenjaku. Vse to so očitali slovenski voditelji drug drugemu. Kdor čita slovenske časopise, ta mora priti do prepričanja, da ni med slovenskimi voditelji niti enega cloveka, ki ne bi imel kakšno lumperijo na vesti. Tako je podobna slovenska politika velikemu kanalu; in iz vseh luknenj prihaja smrad, pred katerim si dostojni ljudje nosove tiščijo...

Noben sovražnik ne bi mogel čez slovenske voditelje toliko slabega napisati, kakor so to storili — slovenski voditelji sami. In vse to prihaja v javnost. — Ta javnost pa mene svoje zaničevanje potem na slovensko ljudstvo samo. Nam se smili slovensko pošteno ljudstvo, kadar nam pravijo tuje tole: Ako so slovenski voditelji lažniki, obrekovalci, aka podpirajo sleparje klerikalnih defravdantov, aka streljajo na ženske, aka računajo kot advokati trikrat več, kakor določa to postava, aka se zabavajo z judovkami, vkljub temu, da so duhovniki, aka se zagrešijo celo nad nedolžnimi mladimi deklidami, — kakšno mora biti potem slovensko ljudstvo samo??? Sreč nas boli, ako nam pridejo tuji s takimi vprašanji!

In mi imamo le en odgovor: Res je, da je med slovenskimi voditelji politična morala izginila. Ali slovensko ljudstvo je tisočkrat boljše nego njegovi voditelji. Edino eno veliko napako ima slovensko ljudstvo in to je — njegova lahkovost. Vsled te svoje lahkovnosti je slovensko ljudstvo v prvaški politiki postal revno in lačno. Pa tudi poštenje slovenskega ljudstva hočejo prvaški voditelji zapraviti...

Politični pregled.

Umrl je avstrijski poslanik v Parizu grof Khevenhüller-Aetsch. Že ko je zbolel, smo prinesli njegovo sliko in životopis.

Dr. Lueger. Mrliča bivšega dunajskega župana so svoj čas v grobu njegove matere pokopali. Zdaj so ga zopet izkopali in zagrebljali pod glavni oltar cerkve na centralnem pokopališču.

Klerikalno gospodarstvo. Kakor znano, je občinska uprava na Dunaju klerikalna. Vkljub temu, da je mesto grozovito zadolženo, najeli bodojo zdaj zopet 120 milijonov kron dolga. Potem pa vpijejo, kako veliko so "vstvarili". Seveda, ali kdo bode dolgove nazaj plačal?

Tobak in cigare ter cigarete bodojo prihodnje leto dražji postali. S tem hoče vlada par milijonov novih dohodkov pridobiti. Zrak še vedno ni obdačen; opozarjam ljubo mačeho vlado na to dejstvo!

Klerikalni polom v Bukovini. Kjer imajo klerikalci svoje prste zraven, tam se kmeta gotovo oslepari. Pred tremi leti so ustanovili v Bukovini lesne zadruge. Vzeli so z neverjetno visoko najemnino vse gozdove v najem in uničili s tem lesno industrijo, ki je bila preje v nemških rokah. Ko se jim je to enkrat posrečilo, hoteli so zahrbitno doseči, da se najemščine znižajo. Pa ni šlo. Vsled tega so prišli v denarne zadrege. In kakor na Koroškem so vzeli denar klerikalnih posojilnic v znesku 10 milijonov kron. Zdaj se že tožarijo. Vbogi kmetje pa naj se pri klerikalnih zahvalijo, ki so njih krvavo prihranjene denarje tako brezvestno zapravili. Kdaj bodo enkrat tega klerikalnega ropanja konec?

Cesar je imenoval za predsednika bosanskega deželnega zbora dr. Sajvet bega Basagić.

Politika v cerkvi. Na Ogrskem ni duhovništvo v cerkvi popolnoma prosto, kakor pri nas,

Dopisi.

kter sme vsak nezreli kaplan raz prižnice polizirati. Župnik v Pusböck-Lakku n. pr. je razprižnice za nekega klerikalnega kandidata agitiral in bil zato na 7 dni ječe in 40 K globe obsojen ter je tudi za eno leto vse državljanske pravice izgubil.

Volitev v hrvatski sabor so se še precej mirno izvršile. Seveda so morali tudi avstrijski vojaki red čuvati. Razmerje strank je ostalo skoraj ednakovo. Le kmetska stranka je par mandatov pridobila.

V Berlinu so krstili trg pri operi v „Cesarja Franc Jožefa trg“. Tako častijo našega cesarja v Nemčiji. Slovenski pravki pa vpeljajo pred cesarjevim spomenikom „živio Hribar“!

Iz „črnega“ Portugala se poroča, da je nova republikanska vlada v ministertsih velika posverjenja v znesku več milijonov odkrila. Tako so gospodarili klerikalci, dokler jih ni ljudstvo s kraljem vred napodilo!

O konkurzu klerikalnega kmetijskega in konzumnega društva v Sv. Jurju ob j. ž.

(Izvirno poročilo.)

Dne 12. septembra 1909 l. vršila se je v kmetijskem in konzumnem društvu v Št. Jurju o. j. ž., zadruži z o. z. volitev načelnstva in nadzorstva. Novo izvoljeni udi so zahtevali, da se natanko presoja stanje zadruge s pomočjo prejšnjih članov. Ker pa ti niso prišli k dolični seji in ker so pridobili novi udi načelnstva na podlagi površine bilance preprčanje, da je zadruga za okoli 4000 K pasivna, zahtevali so dne 6. oktobra 1909 razglasitev konkursa. Temu zahtevku je c. kr. okrožna sodnija v Celju ugodila in dolični sklep je tudi potrdila c. kr. višja sodnija v Gradcu. Koliko je znašal nedostatek v tem času, se v konkurznem postopanju ni dognalo, ker se je konkurs na podlagi poravnave in s privoljenjem vseh upnikov meseca decembra 1909 končal. Da je pa društvo že koncem leta 1908 imelo več dolgov kakor pravega premoženja, sledi iz bilance za to leto, katero sta se stavila strokovnjaka. Iz te bilance sledi, da društvo koncem leta 1908 ni bilo zmožno svojim upnikom popolnoma zadovoliti. Nekateri upniki so morali v konkurzu odpustiti 30–60% od svoje tirjatve. Na nesrečo se obdolženci ne morejo sklicevati. Vzrok propada je bil po izjavah prič v po mnenju strokovnjakov nezmeren nered, kateri je vladal pri poslovanju v obrti in ki se je kazal tudi v tem, da se predpisane kupičiske knjige sploh niso vodile in da so vpisi v iste tako nedostatni, da se po istih ne da presojevati tek kupčevanja in stan premoženja.

Ravnatelj zadruge je po lastnem priznanju meseca marca in junija l. 1908 vpisal v blagajnično knjigo nalaček nekaj neresničnega.

Strokovnjaki so tudi našli, da manjka v blagajni svota 1289 K 80 v. Po bilanci strokovnjakov je dokazano, da si je to svoto prilastil Janez Guzej, trgovski pomočnik v Št. Jurju o. j. ž. Kot nesreča za zadrugo se pa ta tativina ne da tolmačiti, ker Janez Guzej tavnine ne bi mogel storiti, če bi se udje načelnstva le količkaj brigali za gospodarstvo v zadrugi.

Otoženi so Janez Guzej, trgovski pomočnik v Št. Jurju ob južni žel. (kot oskrbnik), Mihail Guzej, pos. na Repnem, Franc Zdolšek, pos. v Podgorju, Franc Klajnšek, pos. na Vrbnem, Janez Guzej v Goričici, Mihail Ratejc v Stopčah, Martin Klajnšek v Podgradu in Rudolf Podgoršek v Podgradu, ker ne morejo izkazati, da so kmetijsko in konzumno društvo v Št. Jurju ob j. ž., katero je prišlo l. 1908 v konkurs, brez njihove krive samo nesreča spravile v nezmožnost, svojim upnikom popolnoma zadovoliti in ker niso vodili predpisanih kupičiskih knjig.

Janez Guzej je pa tudi otožen hudodelstva tativine, ker je vzel 1289 K 80 v.

Razprava, ki se je vršila pred celjskim okrožnim sodiščem, se je preložila.

O izidu poročamo torej pozneje!

Iz Ptujske gore. Kakor je bilo v zadnjem „Štajercu“ navedeno, so se branili narodnjaki Klemenčič, Jurček in Comp. dati trški račun v javnosti in so se pri zadnjem proračunu dušili, da trškega računa sploh nikomur v razpogled ne dajo. „Štajercijanci“ pa se niso pustili za nos voditi; zatoraj so prosili deželni odbor, da pošlje enega komisarja, kateri bi naj Jurčeka in Klemenčiča podučil, da se nimajo računa davkopalčevalcem prikrivati. Dne 29. oktobra je zatoraj deželni odbor poslal enega komisarja, kateri je odredil, da imajo računi skozi 14 dni na razpolagi biti, da je volilcem mogoče, se o njih „poštenosti“ preprčati. Kaj ne, Jurček, to je smola (?) kar se pa tiče sploh občinskega gospodarstva, se je izvedlo, da občinsko premoženje ni v redi in da bo deželni odbor v tej zadeli pismenepredloge stavil občinskemu odboru... Ja, Jurček, kot gorski rihtar bi se ti ne bi bolj prileglo, ako bi za redno gospodarstvo se v občini brigal, kakor da na rodniške kozle streljaš? Kaj je pa sploh z volitvami, da jih ne razpišeš? Pri zadnji seji vpraša Jurčeka odbornik Werdenik, kaj da je npravil, da mora „nahdinati“? Slavno c. k. okrajno glavarstvo pa tem potom prosimo, da takoj občinskemu predstojniku ukaže, da se volitve razpišejo, ker smo volilci že pred 3 tedni pismeno prosili za razpis volitev. Čudno pa je dejstvo, da je prej Jurček se zmiraj dušal, da že komaj čaka, da leta potečejo, da se reši prešmentane rihtarje; zakaj pa sedaj volitev ne razpišeš? Da so gorski narodnjaki res neumni, kaže dejstvo, ko pravijo, da „Štajercijanci“ zahtevajo večje% in da delajo skozi ovadbe proti Jurčeku občini stroške. Zatoraj naj bo pribito, da „Štajercijanci“ zahtevajo redno gospodarstvo; stroške revizije pa bodo tisti plačali, kateri so revizijo z akribilji, gospodine Jurček in Klemenčič!

Hrastnik. Na rčet pojde v Laško neke služkinje, (katerih ime za danes zamolčimo) menda zato, ker so fantom odpirale s ponarejenim ključem. Neki večer so baje hoteli kar štirje vsi naenkrat do njih priti, a ker to ne gre pri dveh dekletah, so fantje v svoji razburjenosti nekaj šip pobili; no in tiste šipe so jih potem izdale, da so se fantje hvalili, kako je bilo luštno. Dva sta pravila, da sta luč zlo našraufala, tako da sta tudi lahko gledala prepovedan sad, medtem ko sta dva spodaj sline cedila. Zdaj pa naj še kdo reče, da niso ta dekleta pametne, pobožne, čiste device. Saj so tudi v „Marijin družbi“...

Sovražnik hinavcev.

Št. Peter na Medv. Selu. Naš Franček je v nedeljo zopet nagnal svojo komedijo skupaj. Ej, ej, pa zdaj je imel naš Franček nowega komendanta. Tam sem, sem sem pr-pr-prisko iz Kranjske — (on namreč tako ječla). V Iblan sem se pa učil piskat in zdaj bom tukaj pri Vas orglal in komedije šipal! Tak je naš gospod župnik pokazal nowega organistika, ker starega organista, domačega farana je odpravil. Tako tedaj ljubi naš župnik domače farane! Tujce, katere lahko uporabljajo za svoje komedije, sprejema, a domače farane odpravlja. Lepa ljubezen do svojih faranov. Mežnar mu tudi ni bil všeč. Seveda Kranjci so bolji. No, drugič ko bo menežarijo Marijinih devic segnal skupaj, takrat šele bo kšeft! Na noge! Korajo torej!

Iz okraja sv. Lenart slov. gor. V vasi Zenka pri sv. Lenartu v Slov. gor. so svoj čas v francoskih vojskah Francozi Jurja Hermann kot rekruta seboj vzelé in to do Moskave. Ko je Napoleonova slava na Ruskem zmrznila, prišel je doličnik na Francosko, potem v Italijo. Tudi Lovrenc Hermann kot korporal se je pozneje vojske v Italiji udeležil. Obadva sta prišla srečno domu. Veselila sta se posebno, da sta razumela nemški jezik in tudi nekaj francoskega ter italijanskega. Posebno ponoma sta bila na znanje nemškega jezika. Ko se je potem moj oče Jožef Hermann porodil in je postal primenec za šolo, poslali so ga v šolo v sv. Trojico slov. gor.; tam je obiskoval letnike 1831, 32, 33, in 34 in je obiskal šolo celo v velikanskem takratnem snegu (1 klaptra snega). Takrat bil je v sv. Tro-

jici neki učitelj, katerega je moral vsak učence v nemškem jeziku prositi, n. pr. „bitte, Herr Lehrer, Feder schneiden“ itd. To je bil vrlj učitelj Martin Schönwetter, ki je mnogo otrokom prepotrebni nemški jezik prinesel. Tudi trije otroci Matija, Martin in Terezia smo h. g. učitelju v sv. Trojicah v letih 1857, 58, 59 v šolo hodili, dokler ni ta vrlj nemški učitelj Bogu zaspal... Zakaj sem to povedal? Zato ker se zdaj toliko nemški šoli v sv. Lenartu nasprotuje! Saj je bila nemška šola vendar že od nekdaj speljana in ne pomeni nič novega. Stanljudje vedo prav dobro, da je bila šola in z njim vse knjige nemške. Zdaj pa hočejo hujškadi nemški poduk otrokom vzeti. Zakaj naj bi deca nemškega neznana?... Mi pa pravimo: Nemška šola v sv. Lenartu naj živi in cveti! — Martin Hermann, ekonom.

Sv. Lovrenc. Dragi mi „Štajerc“, že dolgo Ti nisem nisem nič poročala, vendar Ti moram enkrat, ker mi Lovrenčani ne spimo. Odvandnjoči g. kaplan Koprivšek nam je ustanovil deklisko in mladeničko zvezo in glej, dragi mi „Štajerc“, kako lepo ona napreduje. Neka članica dekliske zveze in „Marijine družbe“ bo nam kmalu pokazala — deco! Kaj ne? Gospod župnik, to so vam sadovi klerikalnih društev? Sramota za našo Lovrenčko faro.

Iz Podgorja. Pred kratkim so slavili v Razboru farnega patrona. Šel sem tudi jaz in pri tej priložnosti sem obiskal svojega prijatelja. V noči se odslovim in grem proti domu; gredem grem še v bližino krčmo. Ko pride pred vežno vrata, slišim nekak tuljenju podoben glas. Ko nekaj časa poslušam spoznam, kako se je Franc Lesnik (farovškega krojača brat) „Štajerca“ štati učil. Ker ni mogel pravilno izgovoriti „Štajerc“ ampak „S-s-sta-je-erc“, zagrabila ga je kmečkega fanta roka, ter ga vrže na operacijsko mizo, ter mu hitro od zunaj jezik operira. Pri tej operaciji je jako zatulil. Hitro se zmuzne in zleti iz hiše, mi pride naproti z debelo glavo kakor luna v polnem. Vprašam ga kam se mu tako mudi; pravi grem prosit brata da mi toliko posodi, da si „Štajerc“ naročim. Aha si mislim, ti bi ga rad zanesel tistim devicam katere prepovedan sad glodajo; fante le mam se sedaj...

Iz Dornove. V kratkem bode pri nas toraj po dolgem prepiranju in hujškanju prav lušno, od neke osebe se je samo meni povedalo pod pogojem da nikomur ne povem skrivnost, da bode brokane na Martinsko nedeljo v tukajšni šoli (?) teater, kterega priredijo dobro izbrane in za to posebne sposobne osebe, na korist klerikalno hujškajočih namenov in za vedno žejna teatergrla. Slučajno sem tudi že zvedel za njih nameravan program, kjer bo pa v dve točki razdeljen; prva točka bo baje zelo pomemljiva in podučna za še nedorastlo mladino ker, bo predstavljena Smrkodarka nje spolni opravki in nje konec, to vam bo vžika za mlečnozobne hujške da bodo kar zjali. Druga točka pa bo za bolj odrasle, tudi starejši kjer bo dal mastno plačo sme iti obžalovanja vrednih kamel zjat; ker se namreč leto že bolj koncu bliža, se bodo za nje vsa imenita dela v tem letu še enkrat pretresovala; kakor na muho bodo v prvi vrsti vzel prekoristno gasilno društvo ter njega skladische, ktero jim je kar trn v peti, ker je gasilcev namen v nesreči bližnjem pomagati, tega pa ti klerikalni potuhnjenci kar živi ne morejo trpeti. Šaušpilere bodo še na strehu ter klicale „sluh na strehu“, drugi pa se bodo prepričali in modrovili na kak način bi vsejali prepri in sovražstvo med ude gasilnega društva kjer so že mnogokrat v teku društvenega obstanka za blagor bližnjega celo v lastni nevernosti delovali, ter imajo še tudi za naprej isti namen vključ temu, da jih klerikalno časopis v in njih obžalovanja vredni dopisniki skozi zobe vlačijo kakor gozdne roparje; mlajši zarod pa bode skakal in kričal „Živijo“; tako je prav, le tako naprej! Tudi gasilno skladische ali uta v kateri je shramba gasilnega orodja, jim nikakor ne ugaja in sicer za to, ker nima za njih hinavskie namene primernega napisa; sedaj bo nastal skupen krič (menec po njih skriviljeni in kratki pameti, da je gasilno društvo nepotrebno, in da je uta sedaj njihova last) kateri napis bi bil narbolj primeren. Iz te zagate jim bo pomagala zagrižena in blizu 50 let mlada devica, naj bo tukaj neka

Herr
rlí uči-
rokom
trije
nad-
59 v
telj v
to ker
aspro-
1 nek
Stari
z njo
jskači
deca
emška
Martin
dolgo
oram
ndra-
l de-
i mi
anica
malu
k, to
ca za
Raz-
a pri-
a. V
gredē
vežna
Ko
Franc
či-
Šta-
a je
ijsko
Pri
uzne
glavo
mu
to
a si
ka-
o še
toraj
(??)
a to
alno
ter-
na-
raz-
in
red-
nje
ska-
za
tnto
yat;
odo
rat
rsti
klag-
aga-
rejo
ale
ali,
jub
žakor
in
ej!
iba
cer
ri-
da
se-
ori-
na
ka

uredna hiša, v kateri bi se klerikalni hiši odlikovali, ter dobivali patent za svoje v drugem oddelku bi se še nezrelim skozi pamet vlivala v glavo; napis pa se bo bil "hiša" za sprejem pameti mladim in steklerikalnim butecom. Mladina pa bo kakor skakala in kricala "živijo", tako je prav, tako naprej... Spomnili se bodo ter grdo imeli poštene osebe, katere citajo "Štajerc" so zadnjie si celo brez njih dovoljenja spale na napredni shod v Ptiju, dalje se bo hvilo, pretresovalo in podučevalo kako lahko 2 mesečnem zakonu Marijina družabnica v tem mati postane, naložili bodo na voz tudi precej rejeni mladenki ter je oboževali in hvalili, tako je prav le tako naprej. Več Vam tem zanimivem teatru ne bom pisal, ker bo, kdor se udeleži, sam slišal in videl; omenim se le, da h koncu se bo na mah vse v joč nemeno, vsa klerikalna zadrga bo na glas bila in se zvijala, češ darujte nam, darujte mi vaše kronce, čeravno vas obrekujemo in sreca sovražimo, vaše kronce le radi imamo. Mi se takrat ne bomo dali preslepiti. Skrajno najnič čas je že, da bi se temu zagriženemu kralnemu početju in gongji tudi pri nas končal storil, in narboljši pomoček k temu bi bil, a si vsaj premožnejše hišo naročijo list "Štajerc", kateri vedno in povsod resnice govorite braninu kmetski stan. V temem vas bodo tudi domaći klerikalni poslanci obiskovali, da bi vsaj vsak z eno krono pomogel k njihovemu kralnemu in razdrogom državu; milo bodo jaykali ter mače pretekali, da bi timveč vlovali. Pa ne dajmo se preslepiti, pokažimo jim dveri in sčasoma ne minilo tudi to klerikalno hujšanje, kar ste dozdaj s svojimi trdo prisluženimi krajci podpirali. Gospodu uredniku "Slov. gospodarja" pa čestitamo, da ima tako modre in sime dopisnike pri nas. Ob prilikli Vam om se več raznih dogodbic poročal. Naprednjak.

Iz Amerike. (Goshen Indiana). (Kako Peter v Ameriko potovel). Leta 1903 sem šel doma in od matere k vojakom in sem odšel kot korporal 1906 l. Potem sem šel v trudec in iz Gradca v Rumenijo kot rudar; nemog sem kopal en teden; kér se mi ni dovolio, sem šel iz Rumenije na Dunaj, potem v Hamburg, od tam pa čez široko morje in New York, v Chicago, iz Chicage v Neepanje. Tu sem nisem po noči; ne zastopil sem jezika, in niso me znanci ne prijatelja. To je bil špas za silozvega Petra! Ali kér sem nekoliko Bištove žlahte in kér so Bištofi zelo tople krvi, takoj sem tudi jaz; nisem se ustrial na Amerikancev ne Indijancev. Delal sem v Neepanije sednov na cesti. Potem je dela zmanjkal v tudi denarja. To je bilo "toplo" za Petra! In nekaj dni je prišel eden Amerikanec in me je zel v mesto Goshen seboj, mi je dal delo in plačilo. Ni minolo eno leto, sem se spoznal z nekim dekletem in sem se oženil tukaj v mestu Goshen. Moja žena je Amerikanka, rojena v tem mestu; govoriti angleško in tudi nekaj nemško. Sedaj so nama poslali hčerko in sva ji dala ime Mary. Tako se godi Šiležovem Petri tukaj v Ameriki! Jaz imam dobro delo, sedaj sem mizar v fabriki. Zaslužim 2 dolarja 10 centov na dan (to je avstrijski denar 5 gold. 25 kr.) Seveda ne moreš kupiti tukaj za 2 dolarja več kakor v Avstriji za 2 gold. Drugokrat več! Ostanite zdravi vsi Štajerci in mi pišite, ako se spomnite na me pri Radgoni. Adressa sedaj: Mr. Peter Rozman 312 Monroe Goshen Indiana st. A. S.

Kmetje pozor!

Letos se vrši splošno ljudsko štetje (Volkszählung). Vsled ministerialnega odloka z dne 20. avgusta 1910, R. G. Bl. št. 148 pa se bode izvršilo obenem splošno štetje živine. Kot temelj vzelo se bode stanje z 31. decembrom 1910.

To štetje živine je velevažnega pomena. Bedasti hujškači trosijo sicer neumno vest, da se vrši to štetje zaradi davkov in da bode vsakdo več davka plačal, aki ima več živine. Ta trditve je naravnost neumna laž. Davkov se štetje živine prav nič ne tiče. Treba je le, da

se izpozna pravo stanje števila domače živine. Kajti le tedaj, ako vemo, koliko živine imamo, zamoremo od države zahtevati pomoči. Država mora pospeševati živinorejo, urediti izrabo živine ter preskrbljenje z mesom večjih konzumnih središč. Vse to pa zamoremo od vlade le tedaj zahtevati, aki ji damo natančne številke, koliko živine imajo naši kmetje sploh.

Opozarjam torej kmetovalce, naj pri štetju živine vse natanko in popolnoma izpovejo. Kajti natančnost teh naznanih leži v prvi vrsti v interesu živinorejcev samih!

95 letni nadškof.

Knezoškof v Brixenu na Tirolskem Aichner, katerega slka prinašamo, je težko zbolel. Pri njegovi starosti je bolezan jako nevarna. Knezoškof bil je namreč

Fürsterzbischof S. Aichner

1. 1816 rojen. Ta veličastni duhovnik je kot škof 26 let deloval, kot duhovnik pa 70 let

Novice.

V lastni stvari.

Ni se mi treba učiti, kaj je politični boj in v kakšnih oblikah se odigrava. Tekom let sem izprevidel, da je pri naših slovenskih prvakih, ki delajo v bogemu slovenskemu ljudstvu toliko gospodarske škode in kulturne sramote, vse dovoljeno. Drugod se skuša tudi v politiki meje dostojnosti rešpektirati in osebni boj le na neobhodno potrebne slučaje omejiti. Drugod je tudi javno časopisje na gotovi stopnji morale in le čufutski "revolver" žurnali delajo tudi v časnikarstvu na brigantovski način. Tako je drugod. A pri nas? Alfa in omega v slovensko-narodni politiki sta laž in obrekovanje. Želodec se resnemu človeku obrne, ako ga prisili neprijetna časnikarska dolžnost, da čita slovenske narodne liste. Kajti tem listom je falotovstvo namen! Nikjer pač se ne kaže moralni banker slovensko-prvaške politike tako gnušno in tako očividno, kakor v "narodnem" časopisu... Ožigol sem v svojem listu to dejstvo že operoval. Posledica pa je bila vedno, da se je reklo v kakšnem listu, ki se bode prej ali slej v svojih dolgovih zadušil, — "Štajerc" ni smatrati resnim... Tak odgovor stane presneto malo, čeprav razkrinka politično poštenost dočičnega žurnalista. Ali kdo bi se z volom bodil? Jaz ne, — in zato sem tudi omejil na najpotrebnije svojo polemiko s slovenskimi listi. Le sem tretja zavre človeku kri. In vzel bi bič, da kaznivo fantaline, ki z otroško-brezsramno lažnostjo pomanjkanje duševnih zuročnosti nadomestujejo. Poglejte g. Vekoslava Spindler, ki je sicer pravzaprav le časnikarski diurnist dr. Kukovca (kakor je zadnji to pred sodnijo sam izjavil!), ki se pa pusti psovati za "glavnega urednika" celjskih "narodnih" listov. Pljujante možaku v obraz, obriral se bode in vam v večjem rekel, da ste nahodni... Zadnjie enkrat prinesel je v svojem listu dopis, ki ga je baje "neki kmet" spisal. V tem dopisu je m. dr. trdil, da so mene podpisane urednika "Štajerca", "Nemci za 8000 gold. kupili", da blatim Slovence". Smešna in nesramna je ta trditve. Niti človek, ki je tako zabit, da postane naposled član "narodne stranke", tej trditvi ne veruje. Uspeh take laži je vedno le smešnost. Frapira le predznost iz trte izvite laži. In zato

sem v zadnji številki vprašal g. Spindlerja, kdo je doteden novico sprožil. Lahko bi ga tožil; ali mož je navajen, vsakih 14 dni enkrat "častno izjavo" podati in se s tem sam za lažnika proklamirati; vsi spodnještajerski žurnalisti skupaj še niso toliko "častnih izjav" podali, kakor Spindler sam. Sicer bi bil pa mož morda tudi oproščen, čeprav ne bi dokazal niti sence svojih trditve, kar je pri današnjih porotniških razmerah v Celju prav verjetno; saj je bil še zadnjič oproščen, ko je brez vsacega dokaza na lumbrovski način, blati slovenskega rodoljuba g. Fridricha. Iz teh razlogov nisem tožil Spindlerja. Ali izjavil sem, da ga smatram za navadnega lažnika, dokler ne dokaže svojo trditve. Pljunil sem mu v obraz, ali fant se je mirnodušno obriral in je — naprej klepetal. Spindler bi imel namreč dve poti, da se rehabilitira: Prvič tožo; pred sodnjo bi mi moral dokazov. Mislite, da je to storil? Ne, — na moje javno pismo je Spindler držal jezik za zobni, kakor kužek, čež katerega pride gospodar z bičem. Ali kadar gospodar hrbet obrne, takrat pokaže kužek svoje zobe. In tako je tudi Spindler čez par dni zopet isto grdo laž ponavljal... Vi, Vekoslav Spindler, ali ste ponosni na ta čin? Služili ste pri nemških listih in ne zamerim Vam tega. Nemški listi so zalagali razglednice z rdečo zastavo, na katerih je bila Vaša pesen, revolucionarna Vaša pesen, katere Vam tudi ne zamerim. Tudi tako trdosrčen nisem, kakor slovenski kritiki, in ne zamerim Vam niti Vaše "poezije". Jaz Vam ne zamerim, da ste bili "urednik" skozinsko klerikalne "Domovine". Ali kaj bi rekli, ako bi jaz trdil, da so Vas najprve Nemci, potem socialisti, potem klerikalci in končno "narodnjaki" za par grošov "knipili"? Kaj bi rekli?... Vi, Spindler, poglejte v zrcalo: videli boste ne sramnega lažnika!

Ptuj, 6. XI. 1910.

Karl Linhart
urednik "Štajerca".

Iz Spodnje-Stajerskega.

Župan Jos. Ornig v Ptiju udeležil se je letos tudi zborovanja avstrijskih mest na Dunaju, ki je sprejelo razne prav važne sklepe. Pri temu se je vrla naš Ornig, katerega globoko gospodarsko razumevanje spoštuje danes vsa poštrena javnost, pečal tudi s vprašanjem splošne draginje mesa. Razvil je tukaj nekaj prav novih misli, za katere so se zborovalci prav živo zanimali. Ako se postavimo na stališče g. Orniga, potem ves uvoz tuje inozemske živine in mesa ne more mogo pomagati. Koliko krika se dela zdaj z uvozom argentinskega mesa, ki ne more imeti posebnega pomena in ne bode nikdar splošne mesne draginje odstranili. G. Ornig se vsled tega tudi debate in glasovanja gledě uvoza argentinskega mesa ni udeležil; čeprav je bil na zborovanju kot zastopnik mesta Ptuj, je tudi ob tej prilikli pokazal svoje poštene srce za kmetskostvar. Razvil je zlasti dve misli: Mesni draginji se bode najprve le s žtem odpomoglo, da se izdatno pospešuje domačo živinorejo. Dajte našemu kmetu priložnost in sredstva, da se izdatno poprime živinoreje in ne bodate rabili zmrznenega mesa iz južne Amerike. Ali kar se je doslej za domačo živinorejo storilo, to je bilo vse preskrbom in pre malo... Pa še nekaj je sprožil naš Ornig, ki pozna gospodarske naše razmere, kakor malokdo drugi. Pravil je, kako imajo vojaki za večerje črno kavo, v katero namakajo svoj kisli komis. Vkljub temu, da to ni posebno izdatna in tečna hrana, izda država vendar v ta namen velikanske svote denarja. Isto tako je tisočero družin, ki so danes tako rekoč brez vsake prave večerje. Na deželi pa segnije vsako boljše sadno leto na tisoč centov jaboljk in družega sadja. Kmet nima od tega pridelka nicesar, kjer primanjkuje kupcev, ki bi pošteno plačevali. Tako se porabi dragoceno sadje ali za mošt ali pa za prašičjo krmo ali pa celo v vrtu segnije. V drugih državah so gospodarski pomen sadja že davno izpoznavi. Na Nemškem, v Angliji in tudi na

Češkem imamo na stotine fabrik za sadne konzerve. V teh krajih ne vidiš nikdar kruha s putrom. Pač pa jedo delavci, kmetje, vojaki itd. kruh z marmelado, to je s cukrom skuhanim sadjem, ki je izrecno zdrava, cena, tečna jed. Kos kruha z marmelado je na vsak način veliko tečnejša in boljša jed, nego črna skuhana cikrija s komisom. Na ta način bi se ljudstvo pomagalo do boljših življenskih sredstev, kmetu pa bi se dalo priložnost, prodati svoje sadne pridelke za primerno ceno in izboljšati s tem sploh gospodarski položaj. Žalibog, da se ravno na Avstrijskem na to ni nikdar mislilo. Medtem ko imamo na Nemškem in Angleškem na stotine takih prepotrebnih fabrik, jih imamo v Avstriji komaj 20, ki pa se tudi hudo za obstanek bo rijo. Ni čuda, — pri nas košta celi vagon ja boljk komaj 700 kron. Ako bi se pa hotelo iz teh jaboljk marmelado napraviti, porabilo bi se zanjo najmanje za 5000 kron cukra. Prav velikanskega gospodarskega pomena bi torej bilo, da se zniža davek na sladkor . . . Te in ednake nazore je razvil g. Ornig na omenjenem zborovanju. Mislimo, da mu gré zato velika hyala in da mu mora biti vsakdo hvaležen, kdor ima srce za ljudstvo.

V. Vesjak v Ptiju je po svojem poklicu žnidar, ali polet njegovega duha ga nosi v višine politike. Kadar ravno ne hazardira pri Mahoriču, takrat tudi ne krpa strganih sukenj. Mi smo mu že enkrat priporočali, da naj se drži šivanke, ali V. Vesjak ne vpošteva našega našveta. V njegovem srcu gori ogenj slovenskega narodnjaštva in kadar podkuri ta ogenj z Mahoričevim kapljico, takrat je oče Vesjak ves iz sebe. Hitro mu mora Mahorič kvarte v roko stisniti, drugače prične Vesjak „narodno“ divjati . . . In tako je postal oča Vesjak „narodni mučenik“ v Ptiju. Dosegel je sicer mnogo časti. Prvič se ga smatra kot mojstra v „ferbljanju“. Drugič pa je general naših ljubih „krigerjev“, pri katerih pa vkljub vsemu narodnjaštvu nemško komandira. Drugače pa ni posebni prijatelj nemščine, kar bodovalo takoj videli. Vesjak postal je namreč zopet enkrat narodni mučenik. V svoji generalski prevzetnosti pisal je namreč zvezzi zadrug v Ptiju drobno pisemce, ki se glasi z vsemi svojimi gorostasnimi napakami in kozli tako-le :

„Sehr geehrter Verbandsobmann! Aut ih Schreiben vom 22. September 1910, beantwortet mein fernbleiben von Verbandsitzungen und Versammlungen recht fertige ich mich mit folgenden Gründen: I. Am 25./4. 1909, bei der Sitzung im Bierquale Roschker wurde ich vom einem Vorstandsmittel ohne einem Grund angerempelt wo Sie als Obmann mich Verteilt und meine Partei ergrißen, somit wussten um was sich handelt. Die Folge dieser Anremplung war später eine Gerichtsverhandlung bei welcher alle Zeugen samt dem Verbandsobmann alles geschehe ableugneten und kurz nichts hören noch sehen wollten. Dacher ich als Be e i d e t e r l ü g n e r vor dem Gericht gestanden bin; dabei wollgedacht. Ehrenmänner bleibten Ehrenmänner!!! II. Bei der draufgehenden Sitzung im Rathaus Salle, sind einige Herrn!! mit solchen Mugeln zu der Sitzung erschienen dass die Arbeit störten und Spitakeln machten wie im einer Judenschule, Pfui Teufel!!! Geehrter Herr Obmann auch haben Sie sich hier machtlos gezeigt wo ihre schwächer mein vorgenommenes fernbleiben wie aus Punkt I erwante Gründe bekräftigte. Geehrter Herr Obmann bemerkte muss es werden wenn Sie eine Eihsicht haben, so werden Sie einssehen dass ein Mann der bisher Ordnung liebt bei so einem Fall nicht bei wohnen kann. Noch weniger sich nur einer Ehre zählen kann, noch im solcher mite zu verbleiben. III. Sehr geehrter Herr Obmann! Was weitere Vorwürfe

betrifft eine Eregung im Volke, muste ich Ihnen kurz sagen die Mitglieder unserer Genossenschaft sind mit meiner Schrift vollkommen einverstanden, auf das andere Pöbl wird keine rücksicht genommen. Weiters was wegen der Drohung der Veröffentlichung anbelagt wurde es mich sehr freuen wen Sie auch mein Schreiben beilegen würden, das die Welt auch die Schattenseite des Verbandes sehen würde nicht aber bloß die Schattenseite einer Genossenschaft welche nicht einmal soviel Schatten das sich einige Vorstandsmitglieder des Verbandes ihre geschätzten Mahl und bärigen Häupter kühlten könnten (Genossenschaftssiegel) am 28. Sept. 1910 Der Obmann! V. Vesjak m/p.“ —

To je torej originalno pismo našega Vesjaka. Ne vemo, v kateri slovenski šoli se je oča Vesjak nemščine naučil; ali to vemo, da obsegajo pismo najmanje 3 krat toliko napak kakor besed!! Dve stvari so posebno lepe. Prvič beseda „beideter Lügner“ (zaprisezeni lažnik). Torej oča Vesjak pravi sam o sebi, da je „beideter Lügner“. Bog se vendar usmilji njegove modrosti. Ves Ptuj se za trebuh drži, ko sliši to Vesjakovo besedo. Vbogi „beideter Lügner!“ Drugič pa se je general „krigerjev“ prav fino izrazil, ko je reklo „auf das (!) andere Pöbl (!) wird keine rücksicht genommen.“ Ptujski obrtniki so torej Vesjaku „Pöbl“, menda zato, ker ne hazardirajo z njim. Zapomnite si to prsvko, vi ptujski obrtniki, ki ste doslej še s tem človekom iz nekakega usmiljenja občevali . . . No, to grozovito pisemce Vesjaka napravilo mu je mnogo sitnosti. Vsakdo se ravno ne pusti od enega Vesjaka psovati in žaliti, pa čeprav je možakar general takih „krigerjev“, ki nikdar komisa jedli niso. In tožili so ga. Pri sodniji pa so se Vesjaku pričela kolena tresti in milo je prosil, da se mu naj odpusti. Zavezal se je, da javno svojo žalitev prekliče, da plača poleg tega 50 kron v mojsterko bolniško blagajno in vse nastale troške. Tožbo je zastopal naš dr. pl. Plachki, ki je to Vesjakovo obveznost sprejal in potem tožbo umaknil. Tako je oča Vesjak dokazal, kaj pomeni beseda „beideter Lügner“. In tako je postal narodni mučenik. Priporočamo ga slovenskim tercijalkam v molitev . . .

Hofrat dr. Ploj je glasom poročil slovenskih listov izjavil, da ne bode več kandidiral. Mož je pa tudi v zadnjem času že premnogo doživel. Vsi so ga zapustili in celo njegovi najboljši prijatelji mu obračajo hrbet. Sam je ostal in teme se dela okoli njega . . . Mi smo že od zadnjih državnozborskih volitv sem proročivali, da bode ta gospod politično umrl. Njegova politika bila je namreč vedno dvojezična. Doma se je delal vedno za najradikalnejšega Slovence, za brezobzirnega prijatelja kmetov, na Dunaju pa je bil ponizni hlapec vsake vlade in je na vsak migljal te vlade izdal kmetske interese. To se ne da zanikit in že zaradi te dvojezičnosti je bil dr. Ploj v političnem življenju nemogoč. Poleg tega ni hotel razumeti razvitek političnega življenja in je stal vedno na svojem starem „konzervativnem stališču“. To stališče je prazna fraza in z frazami ne more nikdo za dalje časa zasigurati svojo politično eksistenco. Pozabiti se pa tudi ne sme, da je bil Ploj vedno grozoviti politični sebičnik. Vso svojo politiko je uravnal vedno tako, da bi zlezel na kak višji stoliček, najraje v ministrskih portefeljih. Zato je bilo njegovo delovanje osebno in malenkostno. Najhuje pa je, da si dr. Ploj v javnem življenju ni zamogel ohraniti čistega imena. Ako kdo zaradi političnih zmot ali zaradi prevelike moči svojih nasprotnikov propade, ostane zato še vedno po-

štenjak. Pri Ploju pa stoji stvar povsem drugač. On je napovedal svoj politični bankerot z omadeževanjem imenom Mi ne bodovalo zopet preiskovali, v koliko bil ljubljanski list „Slovenec“ opravičen, da je imenoval Ploja „Verbrecher nach § 128“ in da je hujškal nanj državnega pravdnika ter obetal ječo od enega do pet let. Ali vsekakor bi se moral Ploj tega madeža očistiti. On tega ni storil. In tako gré kot človek, ki se mu je vrglo v obraz očitanje zločina, v penzijo . . . Tako žalostno konča človek, ki je v ptujsko-ormožkem okraju in sploh na spodnjem Stajerskem igral precejšno politično vlogo, ki so ga prvaški listi hvalisali kot nekakega slovenskega odrešnika, ki je imel v brezvestni gonji proti Nemcem in naprednjakom prvo besedo in ki je zdaj sam, zapuščen od vseh, umazan . . .

Zoper Ploja bevskaško zdaj najhujše slovenski klerikalci. Ti ljudje so navajeni najgrških psovk; in vendar jim zdaj psovk primanjkuje, s katerimi bi hofrata Ploja umazali. Mi Ploj prav gotovo ne branimo in nam tega niti najhujši nasprotnik ne more očitati. Ali od klerikalcev ni zasluzil dr. Ploj toliko blata; kajti v svojem srcu bil je vendar vedno nazadnjaškega mišljenja in v svojem življenju je vedno klerikalstvu koristil. Sicer pa ne pozabimo nekaj: Pri zadnjih državnozborskih volitvah so ravno klerikalci za Ploja agitirali. Vsakdo je bil „brezverec“ in „antikrist“, kdor ni Ploju svoj glas oddal; procesije so delali za Ploja in prižnice so zlorabljali zanj. Danes pa — vpijejo isti klerikalni agitatorji, da je Ploj „Verbrecher nach § 128“ . . . Iz tega pač sledi, da klerikalcem ni prav nič za osebno čast. Vkljub vsemu temu, kar danes Ploju opravljeno ali neopravljeno očitajo, imeli bi ga klerikalci še vedno v svoji sredi in hvalili bi ga še vedno raz prižnic, ako bi se pokoril komandi dr. Korošca. Največje lunque bi napravili klerikalci za slovenske poslance, samo ako bi ti Korošcu pete lizali. „Pfui Teufel“ čez take politikaste!

Proti nemški šoli v sv. Lenartu slov. govor so prvaki že na vse mogoče načine hujškali. Naravnost sramotno je, kaj ti ljudje počenjajo, kadar se gré proti potrebam ljudstva. Poštenost in ljubezen do bližnjega je tej bandi postranska stvar. Neka vboga a poštena žena v sv. Lenartu pošilja svojega otroka v nemško šolo, kjer izpozna veliko potrebo nemške vzgoje. S poštenimi sredstvi prvaki niso mogli ženo za slovensko, oziroma utrakovistično šolo pridobiti. Zato so hujškali njenega gospodarja in ta je revnježenki iz grdega narodnega sovraštva stanovanje o d p o v e d a l. Edino zato torej, ker hoče revna žena svojega otroka izobraziti, vrgi so jo prvaški hujškači iz stanovanja. Ali nemški „Schulverein“ se je revice takoj usmilil in ji je preskelbil primereno stanovanje v nemški društveni hiši. Sram naj bode hujškače, ki v svoji prvaški zagriženosti ne pozna nobenega usmiljenja. S takimi nasilnimi sredstvi seveda ne budejo zatrli nemške šole. Davno že bodejo prvaški hujškači iz povrsja izginili, ko bode nemška šola v sv. Lenartu še cvetela in pravo izobrazbo razsirjevala!

Proti nemški šoli v Ciršaku hujškajo prvaki na naravnost zločinski način. Ti brezvestni ljudje ščujejo naravnost v prelivanje krvi. Mnogo smo že od slovenskih voditeljev v boju proti nemškim šolam doživel, ali kar se dela v Ciršaku, to

Mesna draginja in Maggijeva kocke

Mesno draginjo se lažje prenaša, ako gospodinja goveje meso ne le zaradi juhe izkuha, marveč ako vzame v svrhu priprave goveje juhe izvrstne in praktične Maggijeve kocke á 5 h, medtem ko govejo meso enkrat praži, drugič pa zopet za pljučno pečenko, guljaš itd. porabi.

Maggijeva kocka je izdelana iz najboljšega mesnega ekstrakta in vsebuje vse dodatke naravne goveje juhe. Razpusti se v vreli vodi takoj in da krožnik gotove goveje juhe, ki se odlikuje s krepkim dobrim okusom in ki se da porabiti kakor domača goveja juha ne samo kot zakuhana juha, marveč tudi k drugimi jedili, kakor zelenjavo, sosi, ragu itd.

Pri nakupu naj se zahteva izrečno prave Maggijeve kocke á 5 h in naj se pazi na ime „Maggi“ in varstveno znamko „križeva zvezda“.

segajo že vse meje. Naprednimi starišem, ki so niko pametni, da bi radi svojo deco v prepolno nemško šolo posiljali, se je od strani slovenskih prvakov naravnost žugalo, da se jim ide hišo začgal. Nadučitelj Bresnik, poštjenjak i pet do glave, mora najgrše psovke in najdelejše laži pretrpeti, samo zato, kjer podučuje nemški šoli. Proti g. Zechner, ki je dal svoje mostore za nemško šolo, udomačila se je naravnost zverinska gonja. Občinski predstojnik v Čršku, ki je baje rojen Nemec in se piše Anton Hauz, pa stoji kot zagriženi prvak v sredi lopovske gonne. Orožniki morajo napredne rebivalce pred napadi braniti. Ta čedni občinski predstojnik pa agitira divje proti nemški šoli in ude deci celo s silo zabraniti obisk. Vsled teme je le še sedem otrok, ki so se zbirali vrlrega nadučitelja Bresnika in katerih statki se niso dali prestrašiti od prvaških tolovanj. . . . Mi opozarjamamo v prvi vrsti oblast na hujskarijo in smo prepričani, da bode napravljene red. Opozarjamamo pa zlasti na hujskajče danke prvaških listov, ki so v prvi vrsti vseh teh lumperj krivi. Prav dobro vemo, da tudi slovensko ljudstvo v Čiršku ni krivo te gonne. Svojem srcu so gotovo tudi vsi slovenski stariši prepričani, da je nemška šola velepotrebna, prav se pobožnih tujih hujškačev bojijo. In tukaj bode čas, ko bodoje vsi prebivalci Čiršaka takor en mož navdušeni pristaši potrebine nemške šole. Kajti te šole ne bode prvaška hujskarija gonobila. Edina posledica prvaške gonne bodo, da pride par nahujskanih vodij v ječo. Na vsak način bodoemo razmere v Čiršku natanko opazovali in javnosti poročali. Hvala Bogu, da danes ne živimo v časih španske inkvizicije in da smo tudi naprednjaki polnopravni državljanji, ki kažejoči pošteno svoje davke in zahtevajo od doma svoje pravice!

Iz Središča nam piše prijatelj to-le pesnico :
„Vi ste Tone in on je Tone,
Kosijsa sta tud' oba dva,
Razlika med njima je le
Da en Tone bolj ponosen je,
Zato rekel mu je ta gospod,
Naj nadučitelj pravi se mu povsod,
Ker drugač razlike ni
Ker tukaj več Kosijev živi,
Da že večkrat se je to zgodilo,
Zato bi zelo dobro bilo,
Da date to v razglas
Da vsakdo bode znal pri nas,
Da niste g. Kosi več

Spisal: Jakob Keitebriga

Spisal: Jakob Keitebriga.
Pravica za vse! Na poštnem uradu v Koperj vladajo pač čudne razmere. Pošta je vendar ces. kraljeva. Zato tudi drugih barv nego zno-rumene ne sme poznati. Ali poštni voz, ki vozi v Rajhenburg, je bil že opetovan s kranjskimi barvami okinčan. Poleg tega so zdaj na poštnem poslopu nemško-slovenski napis odstranili in ga nadomestili s čisto slovenskim. To je protipostavno in mi prav odločno proti taki pravni hujskarji v c. kr. uradu protestiramo!
Pravico za vse!

Zborovanje za tujski promet na sp. Štajerskem se vrši v nedeljo, 20. t. m. ob $\frac{1}{2}$ 11. uri dopoldne v kazini (jedilna soba I. nadst.) v Mariboru. Dnevni red tega važnega zborovanja obsega sledeče točke: 1. Pozdravi. 2. Pomen prometa tujcev (poroča g. skriptor Gawalowski). 3. Razvitek prometnih sredstev (Železnice, avtomobili, pošta, telegraf, telefon) in drugi koraki v dviganje spodnještajerskega prometa s tujci (predlogi in razprave). Zborovanje je tako važno, da bomo o njemu obširnejše poročali.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sjimi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama **) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 11. novembra v Oplotnici**, okr. Konjice; v Laškem; pri Sv. Martinu**, okr. Lend; v Spodnjih Hočah*, okr. Maribor; v Ormožu**; na Malih Rodnah**, okr. Rogatec; v Sromljah, okr. Brežice; pri Sv. Martinu pri Slovenskem Gradcu**, okr. Slovenski Gradec; pri Sv. Martinu ob Paki, okr. Šoštanj; v Marnbergu**, v Gradcu (sejem z mlado klavno živino). Dne 12. novembra v Brežicah (svinjski sejem). Dne 14. novembra na Gomilici, okr. Ljubljana. Dne 15. novembra na Transkem.

v Arvežu (sejem z drobnico); v Poljčanah**, okr. Slovenska Bistrica; v Središču**, okr. Ormož; v Radgoni**, v Ormožu (svinjski sejem). Dne 16. novembra na Ptiju (sejem s ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje. Dne 17. novembra na Bregu pri Ptiju (svinjski sejem); v Gradcu (sejem z rogato živino). Dne 18. novembra v Gradcu (sejem z mladimi klavno živino). Dne 19. novembra v Ljubljani, okr. Gornjigrad; v Ivnici**; pri Sv. Juriju ob Pesnici**, okr. Maribor; v Rušah**, okr. Maribor; v Gornji Polskavici**, okr. Slov. Bistrica; v Slovenjem Gradcu**, v Podsredi**, okr. Kozje; v Brežicah (svinjski sejem). Dne 21. novembra pri Sv. Juriju**, okr. Vransko; v Arvežu**, pri Sv. Juriju ob Ščavnici**, okr. Gornja Radgona; v Šoštanju**. Dne 22. novembra v Ernovžu**, okr. Lipnica; v Ormožu (svinjski sejem). Dne 23. novembra v Slovenski Bistrici**; na Ptiju (sejem s ščetinarji) v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; v Mariboru*. Dne 24. novembra v Teharjih*, okr. Celje; pri Sv. Marjeti ob Pesnici*, okr. Maribor; na Bregu pri Ptiju (svinjski sejem) v Gradcu (sejem z rogato živino).

Ptju imenovala so g. dr. G. Delpin v Ormožu za častnega člana. Čestitamo iz srca vremenu temu naprednemu možu!

Smrkovi zločinec. Cevljarski učenec Matija Potočnik v Prassbergu se je zagrešil nad neko 8 letno deklico. Oddali so ga sodniji.

Tepež. Pri Lauraču v zg. Hotinjah pri Celju sta se pri pijači fanta Martin Brodnik in Franc Jezernik stepla. Brodnik je Jezernika z nožem osuval, ta ga je pa s polenom na tla zbil. Jezernik je smrtno nevarno ranjen.

Pretep. Posestniki Marko Tržan, Jurij Salomon in Franc Šošter v Vezovju so se skregali. Šošter je vzel neko težko ketno in udaril Salomona po roki. Ta pa je vzel kladivo in zbijal z njim po glavi svojega nasprotnika, tako da ga je smrtnonevorno ranil.

Brata pretepel je v Ptuju znani rogovilec Jaka Vestič iz okolice. Dali so ga zato 24 ur v luknjo.

Železniška nesreča. Na poti iz Pragerhofa v Pongerce je vlak zadel in v stran sunil dečka lavca B. Vertačiča. Ponesrečeni si je nogo zlomil.

večjo korbo z raznim blagom dobiti. Na želeni
znici pa je neznan tat korbo otvoril in iz nj
mnoga zlatnine ter par čevljev ukradel.

Ljubavna založba. V Braku je ustreljena Hedwig Müller najprve svojega ljubčeka, obesljajnanta Avgusta Prischel, potem pa še sama sebe. **Sraka.** Slikarski pomočnik Ferdo Žnidar ukral je v Pristovi mojstru Erjavcu 30 partronov in je ogoljuval tudi kočarico Nežo Per. Potem jo je popihal.

Avtomobil je dragonskega konja v Slov
Bistrici tako prestrašil, da je vrgel vojaka dol
K sreči ni bil vojak ranjen. Pač pa se je kon
sam tako poškodoval, da je kmalu nato poginil.
Kradila sta na Ostrom pri Trbovljah brat

Surovež. Johan Dobrišek v Podgorju napadel je lovca M. Kotnika in ga je z njegovim lastno puško težko poškodoval. Suroveža so sodniji poznavnili.

„Ofcet“ motil je v celjski okolici fant Štefan Solinc. Razbil je več šip in se bode zaradi tem uved zadržjevanj.

Srebrno poroko praznoval je 4. t. m. župa v Ljutomerju, g. notar J. Thurn s svojo soproga. Mestna društva so priljubljenemu paru predila bakljado.

vita bolezen ne razširi.
Iz Koroškega.
Novega škofa so dobili vrli Korošci. Dose danji knezoškof Jožef Kahn je namreč odstavljen in na njegovo mesto se je imenovalo dr. Boltežarja Kaltner za vrhovnega cerkvenega podglavajara krške škofije, Prvaški listi s tem imenovanjem niso zadovoljni, češ da dr. Kaltner ni zna slovenski. Menda bi imeli najraje, da bi se enega Podgorca ali Ražnega za krškega knezo-

škofta imenovalo. No prvaško drevje tudi ne zrasie v nebesa... Glavni vzrok odpoklicanja dosedanjega knezoščoka dr. Kahna leži baje v njegovi — bolezni. Klerikalci namreč trdijo, da je dr. Kahn duševno bolan. Čudno je le to, da so ga črnui vkljub tej bolezni tako dolgo časa držali. Se zdaj je dr. Kahn pokrovitelj prvaške Mohorjeve družbe. Po našem mnenju se je Kahnova stališče omajilo, ko je nastopil velikanski klerikalni polom na Koroškem. Govori se namesto da je dr. Kahn podpisal razna klerikalna dolžna pisma in da je torej kot knezoščok drugim velikanske dolgove delati pomagal. Tako se govorja in to je menda vsa Kahnova bolezen. Sicer pa nas to posebno ne zanimalo in pravzaprav jemljemo od dr. Kahna slovo, brez da bi to klemali grenkih solzic. Kajti ravno pod dr. Kahnom se je brezobjirna gonja politikujočega faršta na Koroškem grozovito razširila. Pod dr. Kahnom je stotero duhovnikov postalno politično pokvarjenih in kar je v slovenski politiki na Koroškem slabega, to ima Kahn na vesti. Kajti Kahn bi moral z bitjem v roki politikujoče farje k. njih dolžnosti pognati. Tega mož ni storil in zato ga vidimo odpotovati s tihim veseljem!

Humberg. (S m r k o l i n s t v o). Piše se nam
Na - j i - a - t i pod h u b o v ě k i m v a d u v e i

Na novi cesti pod humberskim gradom se je pred 15 leti postavil spomenik rajnemu deželu nemu prezidentu baronu Schmidt-Zabiérowi, ki je za časa svoje vlade prezidal cesto na strmej gradščej rebri. Ta spomenik so v novo, bržko pridni učenci izobraževalnih društev "grdo namazali. To je gvišno prvaška hvala za to, da je pokojni kakor oče za Rožno dolino skrbel. Skrbel je za promet fužin in puškarji, za dobre šole, za obrambo naših zelenih gozdov, bivalje vsaki teden saj enkrat med nami, in prihite pri vsaki nesreči in večji potrebi, da bi po zmožnosti pomagal. Zdaj v hvalo pa postavljajo "izobraženi" učenci kranjskih hujskačev rujave piramide stavbene umetnosti, patent Hrihar, in mažejo mu v obraz šmero, ki je prejkone, očististi "har" ki so jih zavozile črne posojilnice. Tem pobalinom bi bilo gotovo ljubši, ko bi stala na mestu rajnega predsednika tukaj spomenik širokoustneža Grafenauer, kteri še tega ni bil zmožen, da bi bil Seljanom občinski pot oskrbel, če ravno so bili še pred kratkem njegov najzvestnejši prijatelji. Zabiérow pa je skrbel po celih naši koroški domovini za dobre ceste in njegove zasluge ne bo skrajšalo vse smrdljivo blato, ki ga ima pred durmi dosti črna prvaška stranka. Če je kaka nesreča, kakor lanski ogrom v Svetni vasi, povodenj ali druge potrebe, poslanca in zastopnika Grafenauerja "či te, bute" pri volitvah in hujskarjah ga je pa dosti. Boljši bi bilo vašo smrjadjo takim "šbeflarjam" podariti nego ob Vsehsvetih že pod zemljo počivajočemu dobrotniku naše domovine.

Borovje. Piše se nam z dne 7. nov.: Zločinstvo surovih prvakov je že vnebovijoče! Včeraj (nedeljo) so praznovali tukajšni naprednjaki rojstni dan slavnega pesnika Schillerja. Da bi motili to slavnost, so zasmoldili na hujšani tukajšni prvaki Košata, vo barako, v kateri je imel shranjeno gospoda Tschinkowitz precej sena in slame. Hudobneži so napravili s tem veliko škodo! Upamo, da jih roka pravice zasaži!

Uro ukradel je v Beljaku delavcu Lepruci neki postopač Zimerman. Ko jo je hotel zastati, ga je policija prijela.

Za pogorelce nabiral je baje v Wolfsberg neki Franc Mastera; v respnici pa je nabiral

Požar. Pri Celovcu je pogorelo gospodarsko poslopje Jožeta Berger z veliko množino krmiva. Požarniki so ogenj omejili, ali škoda je velika, ker ne poskrbijo ni zaravnati.

Vlomili so po dnevu med opoludanskim posetom v prodajalno juvelirja Janeschka v Beljaku in ukradli blaga za 600 K.

V občinsko pisarno v Verbi so vломili tatovi. Ali sreče niso imeli. Dobili so le par mark. Tako je letos že peti vlon.

Ustrelli se je v Celovcu neki Karl Tich in Dunaja baje zaradi visoke nervoznosti.

Kolera se je pojavila v enem slučaju tudi v Ljubljani. Zdravniški so razsirjenje bolezni preprečili. Na Ruskem, Turskem in Osmanskem cesarstvu pa je bila kolera v letih 1826-1828.

kolera vkljub jesenskemu vremenu še vedno razširja.

Požar v norišnici. V mestu Bradon (Severna Amerika) je pogorela norišnica, v kateri je bilo nad 600 bolnikov. Prišlo je do groznih prizorov. Bolniki so skakali v plamena in se branili rešitve. Na stotine jih je našlo svojo smrt.

Potopil se je na morju veliki parnik „Gamma“. Vsled viharja ni bilo mogoče nikogar rešiti.

Schicht Stearin-sveče LEDA

najfinješa vseh mark! Apartni, elegantni zavoj!

Ne tečejo! Ne kadijo!
Ne dišijo! Ne delajo saj!

Gorijo s svetlim, mirnim plamenom.

872
kola. vkljub jesenskemu vremenu še vedno razširja.

Zakaj nam žita polegajo.

Spisal Alojzij Križanič, Vel. Nedelja.

Ako opazujemo v poznejši rasti naša žita, se lahko sami prepričamo, da ne obivi vse od narave z bog polegajo, ampak da je tudi kmetovalec kolikor toliko so krv zastran polegajo naših žitnih vrst.

Poleganje žit se navadno vrši na dva načina, nameč: zunanj vpliv po silnem viharju, dežju itd. ki naraavnost bilke k tem potlači, in drugi znatniji, ki rastlino oslabi, jo stori puhlo, za držanje klasja nezmožno, pri čemer je pa gospodarjeva nevednost edino le kriva, s tem da je ali pregost sejal, morebiti še ne zadostno očiščeno sema s slabim kaljenjem, ali je ednostransko gnojil, morda celo napačno da si ravno z živinskimi gnojeni, ali je pa tudi oranje na neutemeljen način izvršil, mogoče z nepripravnim plugom, ali je pa tudi puštil v spomladni rastočo se žito popolnoma pri miru. Vsi ti vplivi ovirajo neznanško močno rastlino, ki pa more s slabim pridelkom se izkazati!

Proti prvemu vplivu po silem viharju, dežju, naličju itd. si pač kmetovalec ne more pomagati, kakor se je to letos na mnogih krajih opazovalo, ker moč narave ja ni od naših rok in umna odvisna, ampak naš um bi moral biti od narave odvisen, z drugimi besedami, človek vsak, posebno pa kmetovalec bi moral naravne zakone, kakor svojo hišo poznati, in po njih si prilagodi svojo delo, ker ako pustimo svoja opravila naravi v izdelovanju in se tako rekoč od nje učimo, nam je zajamčen lep uspeh in pridelek. Ako nočemo biti slepi in gluhi nam narava sama ob vsaki žetvi oči dovolj odpore.

Zakaj vprašaš? No, drugi znatniji vzrok nam do volj jasno pove, da je gospodarjeva nevednost kriva in pripomaga k slabemu, razvitu rastlini. Mnogokrat že pri oranju samem se dela napaka, ko mnogo kmetovalcev tja v en dan orje, ne zmenec se za rastlino, katera bo vsejana. Pri žitu in sploh pri glavnih sadežih bi se moral globoko orati, gnoj takoj ko je načozen enakomočno raztepsti in lepo podorati. Vsaka semen, še tako čisto bi se moralno sortirati in le samo najtežje torej najdebelejšo zelo redko vsejano, najbolje s sejalnim strojem. Oglejmo si gosto vsejano žito ki se je po navadi kod načeljenju vzel. Sejavec je po navadi sejal neglede nato, ali zrnje v kupih leži ali je pa enakomerno oddaljeno. Na kupih rastočo žito v spomladni bujno raste, ker je gosto mara torej v visokočini ake je količaj dobro gnojeno. S tem pa da bujno raste so steganca zelo dolga, imajo redke stave, ki pa so puhla ter je vsak najmanjši vetrč lahko podere in s tem da so stegna zelo dolga jih solnce ne more okrepliti ampak se zvijejo in pretrejajo ko teža klasja pritska na nje. Oglejmo si pa žito s strojem ali redko vsejano. To raste v spomladni zelo počasi. Zakaj vprašaš, no ker je redko se ne more siliti v rast, solnce lepo celo bilko vsak dan obsveti, torej ni na eni strani sploh v senci kakor pri postem, zato se tudi bolje izdeli. Torej gostota, niti košato perje ne dela sence, torej tudi puhlega slabotnega ne store ker raste po časi toda z gostovostjo, ker so stegna zelo gosta, je tudi bilka zmožna veliko večji klas nositi no da bi količaj poleglo, dasravno je mnogo večje od prešnjega. Zapomni si torej dobro zrak, solčna svetloba in človeški um so reči ki vzdružujejo svet. Učimo se torej od narave, ki nam bo mogoče bolje gospodarila ko mi sami. Vsaka pregosta rastlina je na tak način popolnoma za nič.

Ali ni proti temu pomoči? O da. Ako nam je žito pregosta le vsled gnojenja, da ima več bilk z enega zrna, tedaj moremo v spomlad, ko je lepo, suho topo vremena gor in dol na enem mestu vlačiti z bolj lahko brano, ako se žito izruje in strga naj se nikdo za njega ne joče ampak se naj veseli, ker ta vlaka ti stoterno povrne trud, ki si ga imel, edino sredstvo da ti zlahka žito ne poleže. Upoštevaj, dragi mi tóvariš navodila, ko ti ne samo, da ga zredčiš in do boljšega pridelka prideš ampak tudi ves nadležni plevel uničiš, da ti pozneje ni treba pleti. Angleži v splošni vsi napredni narodi to s stroji delajo, zakaj pa mi v malem obsegu ne bi si hoteli boljši? Brez truda ni kruha. Delajno torej prej z glavo, zatem šele z rokami ker išče te sreča um ti je dan našel jo boš ak' nisi zaspan. Marsikateri reče da je pregnoto. Da se toliko in toliko gnoja je lahko na nj vi, torej zelo močno gnojao, vendar se ti ni treba batiti poleganja, toda biti moreje vse tri snovi v enakem razmerju, to je fosforjeva kislina, kali in dušik. Ako je namreč preveč dušika tedaj ne more rastlina v trdnosti ker sta kali in fosforjeva kislina počasneca v izdelovanju

872
kola. vkljub jesenskemu vremenu še vedno razširja.

Gospodarske. Sadimo črešnje.

(Izvirni dopis.)
Pisal Vičanski Škerlec pri Veliki Nedelji.

Kako veselo je gledati v spomladni nežno belocvete črešnje, katere pričajo, da ni imel gospodar, ki jih je posadil in cepili, slabili misli v svojem srcu, ampak imel je glavo na pravem mestu in pride, roke. Še veselje pa je, ko so omenjene črešnje obdarjene z lepo rudečim sadjem, ki služijo v hrano nedolžnim otročičem. Radi jih pa tudi uživajo hlapci, dekle, gospodarji, da celo viničarji jih imajo radi. Samoumevno je, da tudi gospodom črešnje ne presedajo. Ali žalibog, da se sadijo črešnje in požlahtujejo v tako pičlem število in da so iste črešnje, ki so posojena in pripravna za roditev ob času zorenja njih veje polomljena. Da se tako drevo polomlje in razmesari od strani dolgorstrečev je edino krivo to, ker se kakor sem prej omenil v prenali mnogini sadjo črešnje in velikokrat je posledica takega lomljena, da pridejo takia dejanja na obtožno klop.

Da se vsem tem sitnobam izognemo in da nam ne bode treba po tujih črešnjah plezati, bi kazalo po mojem mnenju, da si posadi vsak zemljiški posestnik kakake 3—4 črešnjev drevesa, ker za tako sajejanje daruje samo en dan zamude. Posebno mlajšim posestnikom bi to svetoval, kajti tako delo se jim povoljno poplača in potomci ne bodo nič slabega o takih naredbi govorili. Tudi viničar se ne pregreši smrtno s tem, ako tu in tam posadi kako črešnjev drevo na gospodarjevi zemlji in ta ga zavoljo takega dela ne bode iz koče tiral.

Nekteri trdijo, da je črešnjev drevo zelo izbirčno radi sajejanja in cepljenja. Da pa to ni res, van na kratko raztolmačim, da je edino krivo le pozno sajejanje v spomladni in ravno tako tudi cepljenje; kajti črešnjev drevo rodži že v pletaju in zavoljo tega postane tudi v spomladni prej muževno, ko druga sadna drevesa. Najboljši čas za saditev takih dreves je v pozni jeseni, ko listje odpade in mislim, da pridem prav ravno sedaj s tem majmim nasvetom.

Pri izkopavanju takih sadik moramo biti zelo prividni, da ohranimo zdraive in precej dolge korenine z sesalkami vred. (Sesalke imenujemo tanke koreninice). Dobro nam služijo v ta namen lesni črešnjevi divjaki, ki so v debelosti mlatinlega cepca (cepica) z lepo mlado skorjo. Kakor je treba vsako drevo po izkopanju takoj posaditi, tako tudi črešnjev drevo. Saditi ga je treba bolj v zatisje na kako podnožje, da ne prijavo manj mrzli vetrovi. Sadi in gnoji se mu ravno tako, ko druga sadna drevesa in ko je to delo storjeno, se odstranijo vse mladike tako, da ostanejo trije ali štiri rogli od teh mladič, kakih 10—15 cm. dolgi. Vršič se pa po polnomna odstrani. Vso deblo naj bi bilo približno kaka 2 m. visoko. Vse novo zraste mladike na imenovanih roglih se postoji skozi dve leti rasti; po deblu se pa sproti mladike odstranijo. Po preteklu dveh let po sajesiju (ne prej) se meseca februarja krona drevesu odzaga in se deblo požlahtuje. Pri tem pa je pomniti; da se v brezih legah cepi z cepiči, ki so prinešeni iz hribovitih krajev. Na nizkih legah se pa požlahtujejo črešnjevje od takih sort, ki jim ugaja ravninsko podnebje.

Tako sem delal jaz, »Pojdji in stori tudi ti tako!«

V Vičanch, na prazni vseh Svetnikov 1910.

Loterijske številke.

Gradec, dne 29. oktobra : 52, 29, 45, 58, 53.
Trst, dne 22. oktobra : 57, 35, 37, 20, 47.

Posebne antisepetične lastnosti snovi praskega domačega mazila iz apoteke B. Fragner, c. k. dvorni literanti v Pragi, so vpliv upoštevnu vplivu in hitremu zacelejanju ran raznih vrst. Mazilo je zlasti za pokrivanje istih primerno, ker jih pred umazanjem varuje in hlači ter holecne odstrani. To izvrsto domačo sredstvo dobi se v tukajnih apotekah.

K mesni draginji. Strokovnjaki pravijo, da je vpliv mesne draginje tudi začlosti avstrijskega travniškega in pašnega gospodarstva iskati. Mi imamo na Avstrijskem še mnogo pa in travnik, ki dajejo komaj 15—20 g mrve. Pri rabi kot travniško gnojilo dobro znane Tomaževe moke v zvezi s kajnilom se lahko tri do štirih leti pridelati.

Krompirjeva župa z paradajzi. S surove, oljupljene krompirje rezzi v male kocke. Potem raztopi 4 Maggirove kocke za govejo juho v 1/4 litra vrela vode, daj v tvo rezanih krompirje in dobro zlico paradajze ter primešaj poljubno košček šunkove kože ali špeha, kar pa ni neobdro potrebno. Kuba se juho, dokler ne postane krompir mehek, dolij ji potem po potrebi vode in odstrani šunkove kože.

0 na raščajni živiljenskih sredstev se vse pomenjuje s skrbjo. Ali tudi dobre nasvete se čuje. Tako priporočajo praktične, izkušene gospodinje priznane kulinarske sredstva, kakor n. pr. splošno priljubljene Maggirove izdelke, ki pomagajo stediti denar, čas in delo in so ravno v sedanjih časih dvojno koristni. Vsako leto ednako dobro se odkljujejo tudi v tem, da so njih cene tako nizke kakor doslej ostale.

Svetovno mojsterstvo v industriji ur vendar pridebljeno!

Prevzime edine razprodaje me spravi v polotaji, za le 4 K. 900 offerati eleganzno, ekstra plosočno amerik. 14 kar. zlato-duble Švic. žepno uro. Ista ima dobro idoče 36 urno Anker-kolesje premirane znamke „Speciosa“ in je na električni poti z pravim zlatom prevlečena.

Garancija za preciznost 4 leta.

1 k. K. 4.90
2 k. K. 9.30

Vsaki uro doda se fino požlahteno verižico zastoj. Brez rizike, ker izmenjava dovoljena, ev. denar nazaj. — Poslje po pošvetju.

E. HOLZER, Krakova, Stradom 18/26.

Izvrstno

odstrani bolečine, omeji vnetje in vpliva antisepetično.

Že 40 let sem pokazal se je omejujoče, vlačilne masle, imenovano Praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za obvezne. Pribuje rane, pomjanja vnetje in bolečine, vpliva hladilno in pospeši zacelejanje ter zdravljenje.

Postna razpoložljivosti vsaki dan
1 doza 70 h. Pri naprej plačlu 3 K. 16 h.
se 4 doze, za K. 7 — pa 10 doz franko
na vse postaje avstro-ogrskih monarhij
poslje.

Vsi deli embalaže nosijo postavno depo-
niranje varstveno znakom.

Glavna zalogal

B. FRAGNER, c. k. dvorni literanti
apoteka „pri črnemu orlu“
Praga, Kleinseite, ugelj Nerudagasse štev. 203.
Zaloge v apotekah Avstro-Ogrske.

Zelo redka prilika!

Tovarna mi je izročila po neki nezgodni več 1000 komadov krasnih težkih flanelastik odelj, da jih predam pod roko; vzorci so najnovnejši, moderne barve in imajo le skoro nevidne madeže od vode, kar pa nikakor ne brani, da bi se ne moglo porabljati v vsakem gospodarstvu za pokrivanje poselj v ljudih; dolge so 190 cm, široke 135 cm, jako fine, tople in in trpežne. Pošiljam jih po poštnem povzetju: 30krasne flanelaste odelje v vseh barvah in vzorcih za 9 K. 4 gospodarske odelje za 10 K. Vsak, ki čita to, naj naroči zupljivo, kajti prepričan sem, da bo zadovoljen. Oton Bekera, c. k. finančni nadzornik v po-
kolu, Nachod (Češko).

Simon Martschitsch

trgovina z usnjem v Ptiju Hauptplatz št. 6.
usoja se naznaniti, da prodaja svoje usnje po najnižjih cenah. Tudi kupuje svinske kože po najnižjih cenah; surove kože se jemlje v delo.

Na prodaj je

posestvo,

24 johov zemlje, lepo poslopje, vse kar se pri kmetiji potrebuje, 1/4 ure od Šoštanja, blizu enega grada. Več pove g. Jakob Jakopič v Šoštanju,
hiš. štev. 163.

Mnogo bolnikov je,

ki leta dolgo na težki, haje nezdravljivi bolezni laboratorio, najrazličnejša sredstva rabijo in končno s seboj in celim svetom nezadovoljni na svojo usodo obupano ter brez zanimanja glede. Skrajni čas je, da ti bolniki blagodelni vpliv električne v boju zoper različnim bolezniom izčrpajo.

Mnogo bolnikov še ne vč, da se pri splošni slabosti živijo, revmatizmu, glavoboli, pomjanju-

kanju spanja, otožnemu in otrvajanju podobnemu staju, nevralgijah, nervoznemu motenju prebavljanju, pomjanju-

galvančni trajni lahki tok z najboljšim uspehom rabi.

Da trpeče človeštvo o blagonskem vplivu električne podobnemu, spisali smo zelo zanimivo, podobno pojednostavljeno knjizico in jo poslamo vsakomur, ki se na nas obrne.

gratis in franko.

Nikdar še ni v Avstriji tako vredno knjigo občinstvu zastonj ponudilo!

Elektro-terapeutična ordinacija,
Dunaj, I., Schwangasse 1, Mezzanin odd. 74.

Kupon za brezplačno knjigo:

N. spr. 13. / 11. 1910.

Elektro-terapeutična ordinacija

DUNAJ, I., Schwangasse 1, mezz. odd. 74.

Prosim, pošljite mi knjigo: „Razprava o moderni elektro-terapiji“ zastonj in franko

Ime: _____

Naslov: _____

Občinska hranilnica (sparkasa)

v Ormožu,

ustanovljena 1879,
konto pošt. hranilnice
št. 832038,

giro-konto pri avstro-ogrski banki

prevzame vloge vsak dan,

izposujejo domače štědlinice (Heimparkasse), kapitalizira nedvignjene obresti vsakega pol leta in plača rentni davek iz lastnega. Ona daje posojila na zemljišča, poslopja, mense (Wechsel) in vrednostne papirje pod najugodnejšimi pogoji in proti zmernejšemu obrestovanju ter daje vsakega dognedne rada in brezplačno pojasnila v vseh hranilničnih zadevah. Za vloge jamči samo izdatni rezervni fond zavoda, marveč tudi mestna občina ormožka z vsem svojim premoženjem; poleg tega je ta sparkasa podprtva državnemu nadzorstvu in državnim revizijam.

Vsled tega je za vložnike najzanesljivejši in najvarnejši denarni zavod.

Ravnateljstvo.

Pravo
platno damast.
pavojino blago

od

SPY

pozna že vsakdo!

Iris-tkanje 23 m K 11.—
Permanent cefir 18 m za 6 straž K 8-60
Recordia Kanevas 23 m K 10-60
Gorska tkalnica
Štorek & Macháne
SPY, st. 4, Orlova gora
(Česko.) 800

Suhe gobe

kupuje
Hans Sirk, Maribor,
Hauptplatz. 720

Garantirano naturno pristno

Ptujsko staro vino

K 56.—, rizling iz leta 1908 K 60.—, dobro novo vino pretočeno (abgezogen) K 50.—, 50% pristna slirovka K 106.—; 50% tropinovc K 112 za 100 litrov prodaja

J. Kravagna v Ptaju.

Mala gostilna

v bližini železniške postaje Rogatec na trikratnem križanju cest, nasproti živinskemu sejmu, proda se zaradi slučaja smrti. Vpraša se:

firma Berner, Rogaška-Slatina.

Priložnostni nakup za mlinarski promet.

Zaradi nakupa večjih mašin proda se najcenej je razno mlinsko pohištvo (1 Walzenstuhl von Hörde, 1 Schrotstuhl von Ganz, grobo in fino rifljan, z rezervnimi valčki, zobnimi kolesi itd.).

„Aumühle“ pri Ptaju poštni predel št. 30.

Veliko presenečenje nikdar v življenju več ta prilika

600 kosov same K 4-20.

Eina krasna pozlač. 36 urna prec. anker-ura z verižico, gré natanko, se garantira 8 leta, 1 moderna židanã kravata za gospode, 3 kosi najf. garnitura damaska kinča, obstojejo iz 1 krasn. koljerja iz orient. biser. mod. ženski kinč s patent-zavrom, 2 eleg. brasleti za dame, 1 par ubanov s patent-hakom, 1 krasno zepno zrcalo za toaleto, 1 usn. denarnica, 1 par manš. knofov, 8 gradni dublje zlato s patent-zavrom, 1 veleleg. album za razgled., najlepši razgledni svedka, 3 smehi predmeti, veliki smeh za mlade in stare, prakt. seznamek ljubavnih pismen za gospode in dame, 20 predmetov za korespondenco, in še čez 500 v hiši potrebnih predmetov. Vse skupaj z uro, ki je sama ta denar vredna, košta le K 4-20. Poslje po povzetju ali naprej plačilu dunajska centralna razpoloževalna hiša P. Lust, Krakova, št. 360. NB. Ako se dya zavaja naročita, pričeli se prima angleško britev. Kar ne dopade, denar nazaj.

975

Lepo srednjo posestvo
v Šmarju pri Jelšah, 15 minut
od cerkve in sole, obstojejo iz
sedonosnika, travnika, njiv,
gozda in novo nasajenega vi-
nograda, ki se je lani 10 po-
lovnjakov vina ze nabralo, z
lepin zidanim, z opoko kritim
poslojenjem, se takoj zavoljo
presilec počeni proda. Na-
tančnejše F. Petelinz, Zgornja
Polskava pri Pragerskem. 955

Jedilne gobe! Papir-
orehi!

Kupim vsak dan vsako mnogo-
žino svitlo jedilne gobe kg
K 4-50 do K 5-—, svitlo crehe
kg 40-46 h, zlata reintein,
Pariser 16-20 h, fiziol (Wach-
sel) 26-27 h, piščica 18-19
h, jajca 5 k. za 20 h. Oskar
Moses, Ptuj, Draugasse 6 poleg
Pirčica, filialka v Ragoznic
21 (p. Brenčiča).

Dobro idočo gostilno
se da na račun ali v najem.
Več pove upravljanju „Sta-
jerca“.

Epilepsija, Krči,
Nervozno stanje.
Izredni uspehi potom
„Epileptikom“
post. varov. Cesa K 7.—
Zahitevajo zdravniško raz-
prave št. 86 zastor od
glavne zaloge. Avtohto
sur Austria, Dunaj IX, ali
pa naravnost od fabrike:
Priv. Schwanenapotheker,
Frankfurt am Main. 2

Mizarski učenec
se takoj sprejme za g. Tomas
Kappun, mizarskemu mojstru na
Bregu pri Ptaju. 968

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta
Ptuj

Vstanovljena
leta
1862.

Čeckovnemu ra-
čunu št. 808051
pri c. kr. pošt-
no-hranilničnem
uradu.

Mestni de-
narni zavod.

Priporeča se glede vsa-
kega med hranilnične zadeve spada-
jočega posredovanja, istotako tudi za posrede-
vanje vsakršnega pesla z avst. ogerak. banko.

Strankam se med uradnimi urami radovljeno in brezplačno
vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Veliko presenečenje!

600 k. za le K 4—.

Ena krasna pozlač. 36 urna prec. anker-ura z verižico, gré natanko, se garantira 8 leta, 1 moderna židanã kravata za gospode, 3 najf. žepni robci, 1 prstan za gospode z imit. dragocenim kamejnjem. 1 špic za cigare bernsteinom, 1 eleg. broša za dame (no-
nost), 1 krasno zepno zrcalo za toaleto, 1 denarnica iz usnja, 1 žepni nož, 1 par gumbov za manšete, 3 prsne gume, vse double-
zlati s patent-zavrom, 1 nezav. album za slike, obsegja 36 naj-
lepših slik sveta, 5 jux-predmetov, veliko veselja za mlade in
stare, 1 koristni „Briefsteller“, 20 predmetov za korespondenco in
še 500 k. dne. predmetov. V hiši neobhodno potrebi. Vse skupaj
z uro, ki je sama denar vredna, košta samo K 4—. Naslov:
Dunajska hiša blaga F. Windisch. Krakova št. 6/10. NB. Kar ne
dopade, denar nazaj.

977

E 1203/10

4.

Rasprodajalni edikt.

Vsled sklepa z dne 28. X. 1910 E. št. E 1203/10 pride iz konkurenčne mase Josefa Pirich, fabrikanta usnja v Ptaju, dne

28. novembra 1910 od dopoldne 9. uri

naprej najprve v fabriki usnja Josefa Pirich na Bregu pri Ptaju, potem pa v hiši Wagplatz št. 2 in eventuelno tudi v naslednjih dneh k

javni razprodaji:

razne vrste usnja, kož itd. v vrednosti čez 25.000 K, mast in čreslovine (Gerbstoffe) v vrednosti nad 4000 K, usnjarskega in pisarniškega pohištva, pohištva za stanovanje, vozov, konjev itd.

Vsi ti predmeti se zamorejo dne 28. XI. 1910 vpogledati v času od 8—9 ure dopoldne na Bregu pri Ptaju in v Ptaju (Wagplatz št. 2).

C. k. okrajno sodišče Ptuj

oddelek IV. dne 1. novembra 1910. 969

Najizvrstnejše in najboljše tambure izdeluje in razpošilja

Prva sisačka tvornica tambur J. Stjepušin
Sisek (Hrvatska).

Odkovan na Pariski razstavi l. 1900 ter na Milenjski razstavi 1895.

Razven tambur in skladb za tambure ima razna glazila kakor: gole, citre, kitare, mandoline, harmonike, okarina itd. za katere se pošiljajo posebni cenik z slikami.

Veliki ilustrirani cenik pošilja vsakomur zastonji in franko.

V tej tvornici izhaja strokovni tamburaški mesečnik pod naslovom

„Tamburica“.

kateri prinaša poleg pouka i krasne tamburaške skladbe in košta celo leto samo 8 kron.

971

Giro konto pri
podružnici avst.
ogersk. banke
v Gradeu.

Uradne ure
za poslevanje s
strankami ob de-
lavnikih od
8—12 ura.

Občenje z
avst. ogerske
banko.

Ravnateljstvo.

Krmilna sredstva in
krmilna sredstva je dvoje

Dobi se krmilna sredstva, ki ne pomeni drugega, nego da bičkonošno potrebovali. Ko se takim odpadkom vzbuditi, kar bi se dalo imeti, izsesa, se mirevne ostanke kot krmilna sredstva pridajati. Dobi se pa tudi krmilna sredstva in neporabljene, dobi surovih snovi in ta celu teh stoji.

Fattingerjey

"Lucelus", ki je najbolj istešeno in prizano okrepljivo krmilo. Pri svinjah "Lucelus", kot pomembna sestavka iz nepkvarjenja, svežih surovih snovi.

O

Dobra in namazu primerna
zamorejo le tako krmilna sredstva biti, ki obstojijo iz pravilnega
sestavka iz nepkvarjenja, svežih
surovih snovi.

50 kil z vrečo vred
"Lucelus" vrsta II za izrejo
"Lucelus" vrsta III za pitanje
K 11-50 od fabrike.

Ceniki brezplačno od fabrike živalskih krmil

Fattinger & comp. z. z. s. Dunaj-Inzersdorf.

Najlepša pšenična moka

št. 00 po kg. 36 vinarjev, moka za kruh 22 vin, in vse drugo špecerijsko blago dobi se najene pri

Hans Sirk, Maribor
Hauptplatz.

V Rogaški slatini (Rohitsch-Sauerbrunn) je prisotnost vzeti v najem

štacuno in stanovanje sposobno za trgovino s mešanim blagom na dobrem mestu, kjer je že dve leti bil trgovec i dobrim uspehom, tudi bi veljalo za peka, kateri ima pravico tržiti; odda se le takim, kateri so zmožni s kapitalom peljati kseft; najemčina prav primerena, vprašanje pod naslovom „Hausesitzer“ Tegethoffstrasse 30, Marburg.

Iščem za mojo dobro idočo gostilnjo od 1. januarja 1911 naprej

najemnika ali

natakarja na račun.
Jako dobiti prostor za krojaškega mojstra. Vpraša se pri lastniku g. Georg Lanko, trgovcu in krčmarju, Trofin.

Brata Slawitsch

v Ptaju

pripravljata izvrstne živilne stroje (Nähmaschinen) po slodeči ceni:

Singer A 70 K - b
Singer Medium 90
Singer Titania 120

Ringschiffchen 140

Ringschiffchen za krojače 180

Minerva A 100

Minerva C za krojače in čevljarje 160

Howe C za krojače in čevljarje 180

Cylinder Elastik za čevljarje 180

Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. Najne cene so nižje kakor povsodi in se po pogodbi plačuje tudi lahko na obroke (rate). Cenik brezplačno.

Cementne cevi, plante za tlak, truge za svinje krmiti, truge za napajati, ter vse drugo cementno blago in cementne izdelke, nadalje apno, portland-in roman cement, ter vse vrste stršne opeke ponuja najceneje

F. ROGATSCH, izdelovanje cementnega blaga in trgovina s stavbenim materialom, Maribor na Dr. Reiserstrasse 26.

Razglas.

Pri šparkasi mestne občine Celje se od 1. Augusta 1910 naprej vloge vsaki dan obrestujejo.

Ravnateljstvo.

721

Pridna deklica,

ki je hodila tudi v nemško šolo v Hrastniku in ima dobro spričevalo iz nemščine, bi rada dobila službo ali šla za učenko, najraje v kakšno pro- dajalno. Naslov: N. N. št. 112, Hrastnik.

Oznanilo.

Mi vam naznanimo, da imamo veliko zalogo

zimskega blaga

pó prav nizki ceni še kupljenega. Priložnost vam je tedaj dana, da si izberete dobro blago po nizki ceni. Naša postrežba je zanesljiva in poštena, to vsaki lahko priča, kateri je naš kupec.

S tem vas pozdravimo in vabimo na kup.

Leopold in Friedrich Slawitsch & Heller
trgovci v Ptiju.

932

Na pravočasno naročenje
Tomaževe moke
v svrhu gnojenja
travnikov, paš in polj. krme
se tem potom opozarja.

Mi garantiramo za čisto in polnoverno
Tomažovo moko in oddajamo jo izključno v
plombiranih vrečah z varstveno znamko in
oznankom vsebine.

Fabrike Tomaževih
fosfatov

(Thomasphosphat-Fabriken)

G. m. b. H. BERLIN W 35.

Kmetje, zahtevajte od vaših liferantov gnoja
Tomažovo moko „Križeva marka“. Gratis-
knjižice o porabi iste se dobijo od zgoraj-
šnje firme.

Zelo dobro idoča

942

= gostilna =

z zemljščem in gospodarskim poslopjem se tako zaradi bolezni proda ali odda v najem. Kje?

pove uprava „Štajerca“.

Išče se v najem:

gostilno,

ako je mogoče združeno z mesarijo. Najemnik z ženo v obrti priden in ima kavcijo. Ponudbe pod „Hilda“, poste restante Unterdrayburg.

930

Mesto 40 K samo 6 K

Priložnostni nakup

 Gamsova brada

pod jelenovi bradi, nova, zelo lepa, 15 cm dolga, dlaka, z lepo staro srebrno cevko in Hubertovim križem, skupaj samo 6 K. Dlaka in obroč pod jamstvom pristna. Priložnostni nakup, razpoložja po povzetju izdelovalcev gamsovin brad

Fenichel, Dunaj IX, Altmüntergasse 3/123.

Mnogo priznalihs pism.

903